

Centrum
Sztuki
Współczesnej
Zamek
Ujazdowski

Anna Konik

Ziarno piasku w źrenicy oka. Wideoinstalacje 2000–2015

4 grudnia 2015 – 14 lutego 2016

Anna Konik tworzy wideoinstalacje, obiekty, uprawia sztukę wideo, fotografię, rysunek. Mieszka i pracuje w Berlinie, Warszawie oraz Dobrodzieniu. Studiowała na Wydziale Rzeźby w Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie w pracowniach Krzysztofa M. Bednarskiego i prof. Grzegorza Kowalskiego i tam w 2000 roku obroniła pracę dyplomową. W 2012 uzyskała tytuł doktora sztuk pięknych na Wydziale Sztuki Mediów i Scenografii warszawskiej ASP. W roku 2009 była nominowana do nagrody Deutsche Banku „Spojrzenia 2009” oraz do Paszportu Polityki. W tym samym roku została zaproszona przez prof. Horsta Bredekampa, jako pierwsza wizualna artystka, do prowadzenia zajęć w ramach profesury gościnnej im. Rudolfa Arnheima w Instytucie Sztuki i Historii Obrazu (Institut für Kunst- und Bildgeschichte) na Uniwersytecie Humboldta w Berlinie.

Wystawa Anny Konik w CSW Zamek Ujazdowski to pierwsza tak duża prezentacja dorobku artystki w Polsce. Stanowi podsumowanie ważnego etapu jej praktyk artystycznych, przede wszystkim wideo, a także doświadczeń pedagogicznych i naukowych zdobytych podczas pobytów rezydencyjnych i pracy ze studentami w Niemczech. Artystka łączy w swoich pracach estetykę nowych technologii z przestrzenną formą instalacji, w której dynamiczna obecność widza nadaje dziełom wymiar transformacyjny i personalizuje odbiór.

Na wystawie prezentowane są cztery wideoinstalacje: *W tym samym mieście pod tym samym niebem...* (po raz pierwszy w pełnej wersji 35 filmów), *Willa zauroczonych*, *Play back (of Irenè)* oraz *Our lady's Forever*. Pozostałe prace – *Toys* i *Transparency* – znajdują reprezentację w formie modeli przestrzennych, rzeźbiarskich rekwizytów i dokumentacji. Kontekstem dla wymienionych realizacji są niepokazywane wcześniej materiały wideo, które je dopełniają i dopowiadają, pełniąc rolę didaskaliów oraz studenckie prace Anny Konik, jej rysunki i fotografie.

W centrum zainteresowań Anny Konik znajduje się człowiek – niemal wszystkie jej prace są „dochodzeniem” do Innego, powstają w konsekwencji spotkania z ludźmi. Przyjmując perspektywę subiektywnych doświadczeń artystka przenosi je w wymiar społeczny, a odbiorca konfrontuje się już nie tylko z indywidualną historią, ale i z realnymi problemami współczesnego świata, które uwierają jak „ziarno piasku w źrenicy oka”.

Sztuka jest dla Anny Konik wrażliwym instrumentem poznawczym, za pomocą którego przekazuje odbiorcom to, co dla niej samej było najważniejsze w pracy nad kolejnymi realizacjami. Konik interesują przede wszystkim peryferyjne obszary społecznej przestrzeni. Najczęściej są to peryferia wyobcowania, wykluczenia, osamotnienia. Artystka porusza się po nich z empatią uważnego

obserwatora. Tworzywo jej prac gromadzi się podczas spotkań z poznawanymi tam ludźmi, kiedy rozpoczyna się proces komunikacji i kiedy nawiązują się relacje oparte na wzajemnym zaufaniu. Konik dokumentuje te spotkania za pomocą wideo, zapisuje indywidualne historie ludzi, czasami niezwykle traumatyczne, czasami rozgrywające się w poetyckiej wyobraźni rozmówcy. Z tej autentycznej materii Konik konstruuje swoje prace, dla każdej szukając odpowiedniej formy artystycznej i przestrzennej.

Twórczości Anny Konik nie da się jednak zbyt łatwo wpisać w nurt sztuki krytycznej. Jest dużo bogatsza niż krytyczny opis rzeczywistości czy tworzenie komentarzy na jej temat. Artystka skupia się na przedstawianiu stanów psychicznych bohaterów swoich prac, którymi są osoby chore psychicznie, strauumatyzowane, bezdomne, niewpasowane w System, osamotnione w kokonie starości czy też nieakceptowane z uwagi na pochodzenie, wyznanie lub odmienność kulturową. Konik poszukuje dla swoich prac takich rozwiązań formalnych, by skomplikowane mechanizmy pracy pamięci, retrospekcji, ujawniane emocje, trudne do uchwycenia intuicje czy wrażenia przełożyć na składnię instalacji wideo i strukturę przestrzeni wystawowej. W jej realizacjach treść i forma zawsze się nawzajem dopełniają i zajmują równorzędne miejsca.

Rola i znaczenie przestrzeni, w której ma miejsce projekcja wideo to kluczowe zagadnienie w formalnych poszukiwaniach Anny Konik. Wideo jest podstawowym medium artystycznych wypowiedzi tej artystki, przede wszystkim zaś czasoprzestrzenna struktura wideoinstalacji. Choć tajniki sztuki wideo Konik poznała podczas pobytu w Berlinie, już po ukończeniu akademickiej edukacji artystycznej, to znaczący wpływ na jej sposób pracy z kamerą i na prezentację dzieł w przestrzeni wystawowej mają doświadczenia zdobyte w trakcie studiów na Wydziale Rzeźby warszawskiej Akademii Sztuk Pięknych oraz współpracy (w tym czasie) z offowymi, innowacyjnymi teatrami: teatrem Academia Romana Woźniaka i Opera Buffa Katarzyny Wińskiej, która od 1998 roku zaprasza do udziału w spektaklach osoby chore na schizofrenię. Udział Anny Konik w spektaklach Akademii uwrażliwił ją na potencjał performatywnych środków wypowiedzi, na znaczenie przestrzeni scenicznej i poruszającego się w niej ciała. Te doświadczenia wykorzystała przy realizacji swoich późniejszych prac. Kluczową rolę odgrywa w nich „montaż przestrzenny”, dokonywany podczas ruchu widza w przestrzeni instalacji wideo – to wówczas w jego percepcji zachodzi indywidualny proces łączenia struktur wizualnych, rytmu, dźwięku, tekstu.

Anna Konik studiowała w słynnej Kowalni, pracowni rzeźby prowadzonej przez profesora Grzegorza Kowalskiego, którą ukończyła w 2000 roku. Podczas jej studiów zajęcia ze studentami prowadził też (przez rok) Krzysztof M. Bednarski, który wyculił ją na znaczenie przestrzeni, jej wymiar fenomenologiczny. Dzięki niemu artystka miała również okazję zapoznać się z oryginalnymi koncepcjami na temat pojmowania rzeźbiarskiego medium, jakim hołdował mistrz jej obydwo nauczycieli, profesor Jerzy Jarnuszkiewicz. To on zwrócił uwagę Anny Konik na wewnętrzny, psychologiczny wymiar w rzeźbie, która nie powinna być redukowana do samej tylko bryły. Praca z medium wideo dała Annie Konik możliwość znacznie pełniejszego realizowania tematów, które ją interesują jako artystkę, a forma wideoinstalacji pozwoliła na „rzeźbienie przestrzeni” podczas finalnego aranżowania prac w miejscu ich prezentacji.

W ramach wydarzeń towarzyszących wystawie Anny Konik planujemy warsztaty edukacyjne oraz serię wykładów, do ogłoszenia których zostali zaproszeni m.in. profesorowie Bernhard Waldenfels i Holk Cruse. Tematem wykładów będą wzajemne, twórcze i inspirujące relacje między sztuką a nauką. Transdyscyplinarność, współpraca specjalistów z różnych dziedzin współczesnej kultury to jedno z głównych założeń aktywności prestiżowego Wissenschaftskolleg zu Berlin, który jest partnerem merytorycznym tej wystawy i którego artystka była stypendystką w latach 2008/2009.

Wystawie towarzyszą też dwie publikacje: polsko-angielski katalog z tekstami Waldemara Baraniewskiego, Holka Cruse'a, Judy Fudge, Marcina Giżyckiego, Patricka Harriesa, Ewy Gorządek, Ryszarda W. Kluszczyńskiego i Bernharda Waldenfelsa oraz anglojęzyczna wersja 35 historii imigrantek i uchodźczyń, opowiedzianych przez bohaterki pracy *W tym samym mieście pod tym samym niebem...*, z tekstami Judy Fudge, Susanne Stich i Anny Konik.

Ewa Gorządek, kuratorka wystawy

Koordinacja wystawy: **Aleksandra Knychalska, Patrycja Römmel**

Partner wystawy: **Wissenschaftskolleg zu Berlin**

Wsparcie finansowe wystawy: Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej, Goethe Institut, ZiF Center for Interdisciplinary Research Bielefeld University, The Marga and Kurt Möllgaard-Stiftung, Institut d'Etudes Avancées de Nantes, French Agence Nationale pour la Recherche w ramach programu "Investissements d'avenir"

FUNDACJA WSPÓŁPRACY
POLSKO-NIEMIECKIEJ
STIFTUNG
FÜR DEUTSCH-POLNISCHE
ZUSAMMENARBEIT

GOETHE
INSTITUT

Marga und Kurt Möllgaard-Stiftung
im Stifterverband für die Deutsche Wissenschaft

ZiF
Zentrum für interdisziplinäre Forschung
Center for Interdisciplinary Research
Universität Bielefeld

Partner CSW: **REGENT Warsaw Hotel**

Współpraca medialna: SZUSTOW. Kultura i Komunikacja

SZUSTOW.
KULTURA I KOMUNIKACJA

Patronat medialny CSW: Gazeta Wyborcza, Wyborcza.pl Warszawa, Gazeta Co Jest Grane, TOK FM, ELLE, Elle Decoration, Esquire Polska, Aktivist, artinfo.pl, Stolica

gazeta
WYBORCZA

wyborcza.pl
WARSZAWA

co jest grane

TOK FM
Polska
Radio
Informacje

ELLE

ELLE
DECORATION

Esquire

A!
AKTIVIST

artinfo.pl

STOLICA